

Puskás Híradó

a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület kiadványa

megjelenik félévenként

VIII. évfolyam 1. szám

2010. március

Hosszantartó egyeztetés után végre elkészült Puskás Tivadar kültéri szobra. A szobor felavatása 2009. december 17-én, a XI. kerületi Puskás Tivadar utcában volt. Az alábbiakban bemutatjuk az ünnepélyes szoboravatást, amelyet részletesebben megtekinthetnek a Puskás Tivadar Távközlési Technikum (<http://www.puskas.hu/szoboravato/szoboravato.htm>) honlapján.

PUSKÁS TIVADAR SZOBRÁNAK ÜNNEPÉLYES FELAVATÁSA

Bényi Ildikó műsorvezető, Magyar Televízió:

- Tisztelt hölgyeim és uraim, kedves vendégeink!
- Jó napot kívánok!

- Nagyon sok szeretettel és tisztelettel köszöntöm a Puskás Tivadar szobrának ünnepélyes felavatása alkalmából megjelent minden kedves vendégünket:

A Puskás Tivadar utca és a Szombathelyi tér lakóit;

XI. kerület Újbuda képviselőjében Molnár Gyula polgármester urat;

Budai György önkormányzati képviselőt;

Puskás Tivadar szobrának alkotóját Szatmári Gyöngyi Munkácsy-díjas szobrászművészt;

Az adományozók képviselőit:

- a Magyar Villamos Művek Zrt-től;

- a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt-től;
- az Országos Villamos Távezeték Zrt-től, a Paksi Atomerőmű Zrt-től, a Puskás Tivadar Távközlési Technikumtól;
- a Budapesti Helyőrség képviselőjében tisztelettel köszöntöm Horváth Ferenc dandártábornok urat a Budapesti Helyőrség parancsnokát;
- a Puskás Tivadar Közalapítvány képviselőjében dr. Kóhalmi Zsolt ügyvezető igazgató urat;
- a Puskás Tivadar Távközlési Technikum valamennyi megjelent oktatóját és a tanulókat természetesen;

- valamint a Puskás Tivadar Emlékbizottság képviselőjében, a Magyar Elektrotechnikai Egyesület főtitkárát, Kovács Andrást;

- a Puskás Tivadar Távközlési Technikum igazgatóját dr. Horváth Lászlót;
- a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület Díjbizottságának elnökét dr. Kántor Csabát;
- ügyvezető igazgatóját, Nagy Pétert;
- a Budapesti Műszaki Egyetem egyetemi tanárát a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagját dr. Pap Lászlót, és
- a Budapesti Műszaki Egyetem címzetes egyetemi tanárát dr. Petz Ernőt;
- és természetesen minden kedves meghívott vendégünket.

- Hogy tulajdonképpen milyen összefogással is született meg a szobor itt mögöttünk, engedjék meg, hogy néhány szóban elmeséljem önöknek.
- 2008 májusában érkezett az első levél dr. Petz Ernő nyugalmazott egyetemi tanártól a Puskás Tivadar utca lakójától milyen szép lenne, ha a közelükben lévő kis téren egy szobor állhatna. A teret Szombathelyi térnek nevezik, de egyik oldalán halad a Puskás Tivadar utca. Innen a gondolat, hogy a köztéri szobor ábrázolja Puskás Tivadart, a telefonhírmondó feltalálóját.
- A megkeresés a Magyar Elektrotechnikai Egyesülethez érkezett, de mivel a Puskás Tivadar szellemi örökségét a Híradástechnikai Tudományos Egyesület gondozza a két egyesület természetesen összefogott az ügy érdekében.
- 2009 februárjában a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület, valamint a Magyar Elektrotechnikai Egyesület közös emlékbizottságot hozott létre Puskás Tivadar születése 165. évfordulójának méltó megünneplésére.
- Engedjék meg, hogy bemutassam az emlékbizottság tagjait:
Az emlékbizottság elnöke a Magyar Elektrotechnikai Egyesület főtitkára Kovács András.
A Puskás Tivadar Távközlési Technikum igazgatója: dr. Horváth László.

- További tagok:

A Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület Díjbizottságának elnöke: dr. Kántor Csaba, ügyvezető igazgatója: Nagy Péter;

dr. Pap László egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, és

dr. Petz Ernő címzetes egyetemi tanár.

- Az emlékbizottság a közadakozásból befolyt összegek elhelyezésére a Puskás Tivadar Közalapítványt kérte fel.

- Manapság nem egyszerű feladat egy szobor elhelyezése közterületen. Nem elegendő a közösségi akarat, az anyagi háttér megteremtése, a szobrászművész alkotómunkája. Jogszabályok rendelkeznek az engedélyezés

ügymenetéről. Művészeti szakvélemény és önkormányzati bizottságok hozzájáruló határozata nélkül, köztéren nem lehet szobrot elhelyezni. A ma felavatásra váró szobor példázza, hogy csak összefogással valósulhat meg egy ilyen nemes kezdeményezés.

- Az emlékbizottságból mindenki nagy lelkesedéssel, és egyéni feladatvállalással végezte a rábízott munkát. Az emlékbizottság megtekintette a Szombathelyi teret, és alkalmasnak tartotta a szobor elhelyezésére. dr. Petz Ernő professzor úr felvette a kapcsolatot a XI. kerület, Újbuda önkormányzatával. Dr. Horváth László igazgató úr, aki élen jár Puskás Tivadar emlékének ápolásában és már több szobrot elkészíttetett, javaslatot tett a szobor alkotójára.

- A szobor alkotója Szatmári Gyöngyi Munkácsi díjas szobrászművész, eleget tett a felkérésnek, és 2009 nyarán közösen az önkormányzat képviselőivel és az emlékbizottsággal megtörténhetett a szobor helyének kijelölése. A hely kiválasztása volt talán a legnehezebb, a legtöbb kölcsönös engedményre és egymás szempontjainak elfogadására itt volt a legnagyobb szükség. A tér, amint láthatják pihenőhely és játszótér is egyben. A tér égtájak szerinti fekvése, a sétautak nyomvonalvezetése, nem tette lehetővé a szobor olyan beállítását, amikor a fények a legjobban kiemelik a formákat. A Budapesti

Galéria elfogadó művészeti szakvéleményével, és a sikeres helykijelölés birtokában elindulhatott az engedélyezési eljárás. Időközben elkészült a szobor, összegyűltek az adományok is, megérkeztek a támogató határozatok is. November végén az utolsó helyszíni szemlén kitérték a szobor alapkörvonalait, és a szakemberek elkészítették az alapot, majd az alkotás is a helyére került.

- Így érkeztünk el a mai ünnepélyes szoboravatáshoz. Reméljük természetesen, hogy ez az alkotás majd elnyeri a helyi közösség tetszését is, és ezen a helyen is méltó emléket tudunk így állítani Puskás Tivadarnak.
- Hát ennyit a történetről, a szobor keletkezésének történetéről és most engedjék meg, hogy átadjam a szót Újbuda polgármesterének, Molnár Gyulának:

Molnár Gyula polgármester:

- Szép jó napot kívánok!
- Hölgyeim és uraim!
- Nagy tisztelettel és szeretettel köszöntök én is mindenkit. Mi is lehet kellemesebb dolog egy polgármester életében, mint az, hogy egy közadakozásból kialakult-idekerült szobrot

avathat. Nagyon gyakran, amikor azon gondolkozunk, hogy egy hely szellemét mi adja, akkor hajlamosak vagyunk azt hinni, vagy azt gondolni, hogy a hely hangulatát a kövek adják. De mégis azt kell, hogy mondjam, hogy ahogy itt a Szombathelyi téren, a Puskás Tivadar utcában is, mégis csak az itt élő emberek közössége az a többség, az a többlet, ami hozzáadva adja azt, amiért mi büszkéek vagyunk Újbudára, a főváros legnagyobb kerületére. Szeretném én is megköszönni a lakóközösségnek, szeretném egyszerre önöknek megköszönni azt a kezdeményezést, hogy egy újabb köztéri szoborral gyarapodhat Újbuda.

- Nem tudom mennyire tudják, hogy az elmúlt 18-19 esztendőben változván a városépítészeti szabályok nincs már az a szorító kényszer, hogy minden egyes újépítés kömyékére mondjuk olyan humán struktúrafejlesztés is hozzátevédjék, ami akár mondjuk a szolgáltatásokat jelenti akár pedig a köztéri alkotásokat.
- Az elmúlt esztendőben alig adtak át Budapesten új köztéri szobrokat, alig vannak olyan új közösségi terek, olyan közterületek, ahol valamilyen kiváló eszme köré, egy valamifajta műalkotás megjelenésével valóban egy új típusú közösség alakulhat ki. És ezért örülök annak hogy egy Erdélyből származó kiváló magyar tudós, aki újabb példája annak, hogy mennyire tehetséges életrevaló nép vagyunk, hiszen ha valaki végignézi Puskás Tivadar életútját, akkor láthatja hogy minden egyes helyzetben, és minden egyes életszakaszban, minden egyes országban képes volt arra, hogy a lehető legjobbat hozza ki magából, –és nem veszem el a szakemberek kenyerét– de mégis olyan dolgokat tett hozzá a tudományhoz, ami a mai internet alapja is valahol. És amíg mi magyar emberek azt mondjuk, hogy a világon hányszor hangzik el vagy Magyarországon mobiltelefonok korában a halló szó, akkor azt tudjuk, hogy mindenki ezt a szónak a keletkezését Puskás Tivadarhoz köti.
- Hölgyeim és uraim!
- Szeretném az Egyesületnek megköszönni, szeretném az emlék bizottságnak, és mindenkinek, aki hozzájárult ahhoz, hogy ez a tér, ez, ami csak egy közterület volt – valóban ahogy Ildikó is mondta – egy játszótérrel egy parkkal, de innentől kezdve egy közösségi tér lesz. Egy olyan közösségi tér, ahol Puskás Tivadar szelleme is itt van közöttünk, és arra kérem a lakókat, akik itt vannak, és néznek minket, hogy őrizzék, és vigyázzanak erre a szoborra, én is így fogok tenni.
- Nagyon szépen köszönjük!

B.I.: És most következzen egy szavalat, a Puskás Tivadar Távközlési Technikum tanulója Czudar Luca előadásában:

Tóth Árpád Szomorú nóta a telefonról

A fejem fáj, az agyam sajog,
Kínozzák a távbeszélő-bajok.
Hát ez csoda?
Nézzen csak oda.
Mi bámul önre amott a falon,
És hallgassa meg e telefon-dalom.
Az ember gyomra mélyét,
Az epéjét
És a veséjét
Egy piros fonál
Csiklandozza végig, ha telefonál,
Átjárja a szívet, a májat,
S szent zsoltárokra ingerli a száját.
Az okozója ott lóg a falon,
Ő róla zeng e telefon-dalom.

Órákig tart a pillanat,
Míg kaphat ön egy szabad vonalat,
És jön a válasz, nem holnap, még máma:
Foglalt a száma!
Ha nyugtalan ön, és szíve kérges,
A központ hölgye ezt nem érti,
És bájjal kérdi:
Óh, mért oly mérges?
És ha a számért hiába esengett,
A központ kérdi:
Óh, miért is csengett?
Miért oly naiv, és mért oly kába?
Hisz tudja jól, úgylis hiába!

A gond leroskaszt minden vállat,
Ha megvadul e háziállat.
És holtá pusztul minden élő,
Ha kínozza a távbeszélő.
De szíve-lelke bárhogy lázad,
Ajánlatos a vigyázat,
Mert rögtön jön a tette kész,
Zord műszerész,
Ki nem a komisz szekrény hátán
Hasít szíjat,
De kihatítja az ön zsebéből -
A telefondíjat!

B.I.: Most pedig idézzük fel egy kicsit Puskás Tivadar életét, szakmai munkáját. dr. Pap László egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagját, a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület tiszteletbeli elnökét hallhatjuk.

dr. Pap László akadémikus, egyetemi tanár:

- Tisztelt Ünneplő közönség!
- Már több mint 116 éve, hogy 1893. március 16-án fiatalon elhunyt Puskás Tivadar, a nagy magyar mérnök, a feltaláló, a telefónia, a műsorszórás egyik úttörője, a hazai mérnöktársadalom büszkesége. Az azóta eltelt hosszú idő nemhogy elhomályosította volna emlékét és alkotásainak jelentőségét, hanem csak erősítette azt. Gondoljunk csak a szakterület elmúlt évtizedekben tapasztalható forradalmi fejlődésére. Ma, szobrának avatásának alkalmából, az a célunk, hogy újra felidézzük emberi alakját, szakmai pályafutásának meghatározó állomásait, összefoglaljuk mindazt, ami miatt még ma is tisztelettel gondolunk rá, még ma is elevenen él az emléke.

- Puskás Tivadar 1844. szeptember 17-én született Pesten a nemesi származású ditrói Puskás Ferenc

aranybányát nyitott. 1876-ban rövid időre visszatért Európába. Londonban, és Brüsszelben vállalkozásba kezdett. Olyan távíróközpont

hajózási vállalkozó első gyermekeként. Felsőbb iskoláit először Bécsben, majd a Műegyetemen folytatta, ám 1865-ban a szülői ház anyagi nehézségei miatt ezt abba kellett hagynia. A 21 éves fiatalember sokoldalú tehetség volt, bár elsősorban a technikai tantárgyak érdekelték, kitűnően vívott, lovagolt, zongorázott, sőt még azt mondják a lányok szépfiú is volt. Ez utóbbi segítette – mármint a zongorázás tudása – első kenyérkeresetéhez a Festetics családnál. 1866 őszén Londonba költözött, ahol német nyelvórákból tartotta el magát. A következő évben pedig egy angol vasútépítő cég alkalmazottja lett, mely a nagyváradi-kolozsvári-brassói vasútvonal építésén is dolgozott.

kiépítését tervezte, amely segítségével a gyárak és hivatalok vonalai nemcsak a távírdával, hanem egymással is összekapcsolhatók. Elgondolását a befektetők és az üzletemberek túl drágának tartották. Ebben az időben ért hozzá el a hír, hogy a philadelphiai világkiállításon Bell új találmányt mutatott be, a telefont. Puskás azonnal odautazott, és rögtön felismerte, hogy távíróközpontok helyett telefonközpontot kell építeni. Persze pénze, kísérleti lehetősége nem volt ehhez elegendő, ezért felkereste Edisont, akit meggyőzött arról, hogy a telefon nem

tökéletesített távírda, hanem egy olyan eszköz, amely a nagy nyilvánosság számára kell, hogy elérhető legyen, telefonközpontok segítségével.

- Puskás Tivadar kalandos életet élt.
- 1874-ben Amerikába hajózott, a Colorado folyó mentén földeket vásárolt, és mi mást, mint

- 1876-ban csatlakozott Edison munkacsoportjához, ahol a telefonközpont tervén dolgozott. A terveket elkészítette, de az ötleteket nem szabadalmaztatta.

- 1877 nyarán Edison európai megbízottja lett Londonban, és a fonográf honosításán dolgozott. Kiállításokat, bemutatókat szervezett, aztán székhelyét 1878-ban Párizsba tette át, ahol az első telefonhálózat és -központ építési munkáit irányította. Ekkor képezte ki öccsét, Ferencet, aki párizsi tartózkodása alatt megismerte a hálózat és központ építésének műszaki, és üzleti szervezési munkáit, és Edison egyetértésével Puskás Ferenc kizárólagos jogot kapott a Monarchia területén telefonközpontok építésére.
- 1881-es párizsi elektromossági kiállításon Puskás rendezte az Edison vállalat bemutatóját. Persze a nagy szenzáció ekkor a fonográf és a

A híradókatonák névadója Puskás Tivadar. A Budapesti Helyőrség nevében koszorút helyez el Horváth Ferenc dandártábornok helyőrség-parancsnok

villanyvilágítás volt, de szerepelt a kiállításon a Párizsi Általános Telefonszolgálat is, mely Puskás elgondolásai szerint a kiállítási pavilon és a nagyopera között telefonkapcsolatot épített ki, amin keresztül egyszerre 16 vevő hallgathatta egyenes adásban a műsort. Innen már csak egy lépés volt a telefonhíradó.

- Hazaköltözése után 1884 tavaszán átvette a budapesti telefonhálózatot, ám cége a Budapesti Telefonhálózat Puskás Tivadar és társai közben csőd szélére került. Azonban az akkor nagyon bölcs, és nagyon jól ismert Baross Gábor ipari- és kereskedelmi miniszter felismerte a telefonban rejlő lehetőségeket, államosította ezt a céget, és Puskás

Tivadarnak adta ki bérbe, így a korszerűsítéseket már állami pénzen végezték.

- Puskás 1892 júliusában az Osztrák-Magyar Monarchia szabadalmi hivatalában, majd a következő hónapokban még 18 országban jelentette be „Új eljárás telefonújság szervezésére és berendezésére” megnevezéssel a telefonhíradó találmányát.
- 1893. február 15-én megindult a telefonhíradó szolgálat Budapesten. Puskás Tivadar újra a központba került. Európa, sőt Amerika is érdeklődött iránta.
- Üzleti útra készülődött éppen, amikor Budapesten március 16-án a szállodai lakásában, szívrohamban meghalt.

- Valamikor később az idős Edison 1911-ben egész pontosan Budapestre látogatva azt állította, hogy Puskás volt az első, 30 évvel korábban, aki felvetette a telefonközpont gondolatát, erre azonban semmi egykorú forrás nem utal, sem Puskás nem állította ezt magáról, sem a lelkes 1893-as nekrológok sem említettek ilyet. Edison talán a telefonhíradóra emlékezett, mely valóban egy telefonokból álló központi egység körül szervezett találmány, csak hogy jóval nagyobb jelentőségű, mint az eddig nagyon fontos telefonközpont. Ez volt az eddig ismert első elektronikus hír- és műsorszolgáltató médium a világon, a

A Puskás Tivadar Híradóbajtársi Egyesület nevében koszorút dr. Lindner Miklós nyugállományú altábornagy elnök és Felker Lajos nyugállományú ezredes ügyvezető alelnök

rádió és az internet őse. Ez valóban Puskás Tivadar találmánya, szabadalmaztatta is, és ez Budapesten működött először 1893-ban.

A Puskás Tivadar Távközlési Technikum nevében névadójának szobrát koszorúzza dr. Horváth László igazgató úr és Varga Katalin, illetve Szabó Richárd tanulók

- Hölgyeim és Uraim!
- Ez az oka annak, hogy Puskás Tivadar emlékét ma is tisztelettel vesszük körül, és ma is példakép mindannyiunk számára.
- Köszönöm!

B.I.: Mielőtt felavatjuk a szobrot az emlékbizottság, szeretné köszönetét kifejezni mindazoknak, akik hozzájárultak Puskás Tivadar szobrának elkészítéséhez és felállításához. A Puskás Tivadar utca és a Szombathelyi tér lakóinak a kezdeményezésért. A XI. kerület Újbuda önkormányzatának a befogadásért és a szakmai támogatásért. Szatmári Gyöngyi Munkácsy-díjas szobrászművésznőnek és segítőinek a szobor elkészítéséért. Az adományozóknak: a Magyar Villamosműveknek, a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari

Átviteli Rendszerirányítónak, az Országos Villamos Távvezeték Részvénytársaságnak, a Paksi Atomerőműnek, a Puskás Tivadar Távközlési Technikumnak. Külön köszönet illeti az emlékbizottság munkáját segítő civil szervezeteket. Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület, a Magyar Elektrotechnikai Egyesület és Puskás Tivadar Közalapítvány, valamint az ünnepséget támogató Budapesti Helyőrséget és a Puskás Tivadar Távközlés Technikumot.

- Hölgyeim és uraim, kedves vendégeim, következzen a szobor felavatása!
- Tisztelettel kérem Molnár Gyula polgármestert, és a Puskás Tivadar Emlékbizottság elnökét Kovács Andrást, hogy leplezzék le a szobrot.

Az ünnepélyes koszorúzás következik

- Kedves vendégeink!
- A szervezők nevében mindenkinek köszönöm a munkát.
- Önöknek pedig a részvételt Puskás Tivadar szobrának avatási ünnepségén.
- Ünnepségünk véget ért, tisztelettel kérem önöket, hallgassuk meg együtt a Szózatot.

A szerkesztőség

A művésznő és a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület elnöksége a szobor előtt

BOLYAI JÁNOS (1802 – 1860)

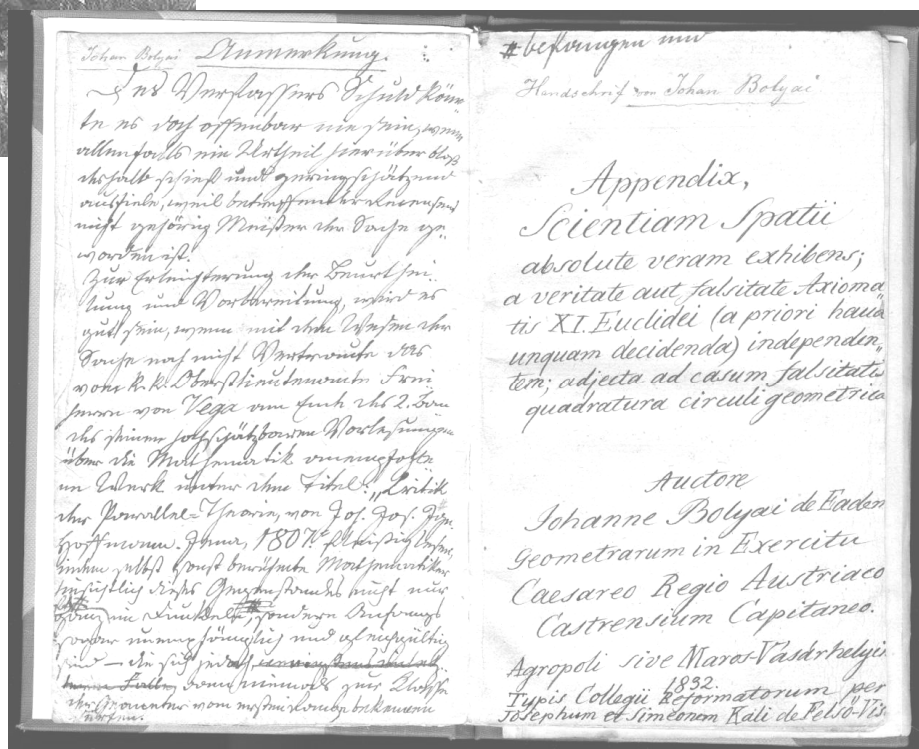
150 éve halt meg Bolyai János hadmérnök, tudós, Bolyai Farkas matematikus fia, minden idők egyik legeredetibb gondolkodású matematikusa. Tanulmányait kezdetben apja irányította. Tizenöt

éves korában befejezte tanulmányait a marosvásárhelyi kollégiumban. 1818-ban a bécsi hadmérnöki akadémián folytatta tanulmányait, ahol kitűnt matematikai és zenei tehetségével. Itt már rendszeresen foglalkozott matematikai kutatásokkal. 1823-ban kiváló eredménnyel befejezte tanulmányait, és alhadnagyi rendfokozattal a temesvári erődítési igazgatóságra helyezték. 1826-ban Aradra helyezték. 1831-ben új állomáshelyére Lembergbe (Lviv) utazva kolera betegséget kapott. 1832-ben előléptették másodosztályú kapitánnyá és Olmützbe /Olomouc/ helyezték át. Az úton agyrázkódást szenvedett. Betegsége miatt saját kérésére 1833-ban nyugdíjazták. Csekély nyugdíjjal hazatért apjához Marosvásárhelyre, akivel azonban számos tudományos és anyagi természetű kérdések miatt sok nézeteltérése volt. 1834-ben Dolmáldra költözött, és

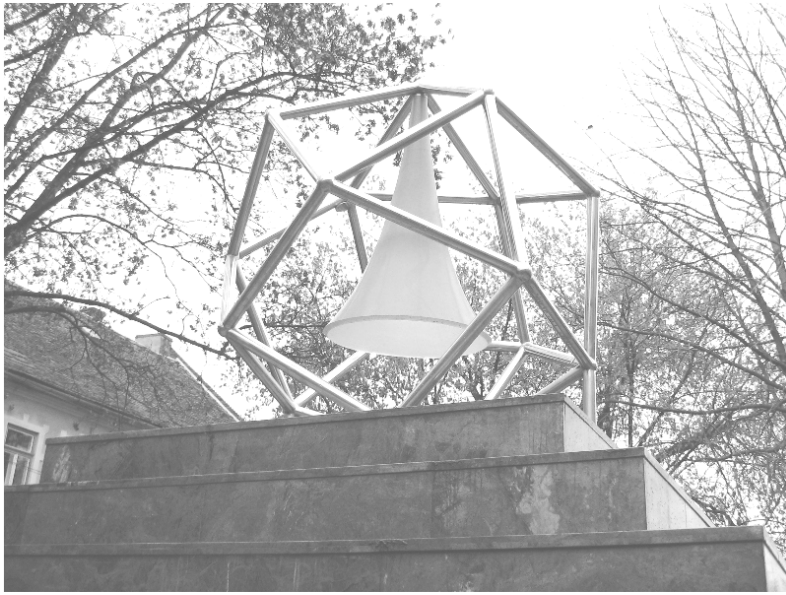
itt élt élettársával, Orbán Rozáliával. 1846-ban Marosvásárhelyt kis házat építtetett és ott élt családjával. A szabadságharc idején katonai tervet készített, amelyet az erdélyi vezetők nem fogadtak el. Bolyai noha azonosult a forradalom törekvéseivel betegsége miatt hadi szolgálatot nem vállalt Teljesen elhagyatva tüdőgyulladásban hunyt el 1860.január 18-án. Hagyatéka Bolyai Farkaséval együtt a marosvásárhelyi Teleki-Bolyai Könyvtárban található.

Az abszolút geometriát tartalmazó dolgozata az Appendix (függelék) 1832-ben jelent meg Bolyai Farkas Tentamen (Vizsgálat) című latin nyelvű tankönyve első kötetének függelékeként. Ebben merészen elvetette a párhuzamosok euklideszi axiómáját, egy új párhuzamosági axióma alapján előbb a hiperbolikus geometriát vázolta fel, majd az általa abszolútnak nevezett geometriát dolgozta ki. Az elméletből kifejlődött nem euklideszi geometriákhoz kapcsolódik a fizika általános relativitáselmélete. Munkáját kortársai Gauss kivételével nem értették meg, és nem méltányolták. Hasonló eredményekre jutott az orosz N. I. Lobacsevszkij is.

Ismert egy olyan legenda, hogy annak idején egy moszkvai hadmérnöki akadémián mikor Lobacsevszkijt oktatták az előadó a szünetben magához kérte a magyar hallgatókat és biztosította őket, hogy számára ismert Bolyai munkássága.

Munkásságát először az 1860-as években ismerték el. A latin nyelven írt Appendixet előbb fordították le olaszra, franciára, angolra, mint magyarra. 1902-ben az MTA Bolyai díjat alapított, de csak kétszer adták

Pseudosphaera

ki. 1957 óta Marosvásárhelyen a Bolyai-téren szobor őrzi a két Bolyai emléket. Ugyanitt áll a tudós születésének 200. évfordulójára készült Pszeudoszféra szobor is. A nagy tudós nevét több intézmény vette fel, és viselte, illetve viseli napjainkban is, így több katonai tanintézet is.

M. kir. Bolyai János Honvéd Műszaki Akadémia (1939-1945).

Az Akadémia 1939-ben vette fel Bolyai János nevét. Elődje a Ludovika Akadémia II. Tanulmányi Főcsoport volt, amely Hűvösvölgyben az egykori Bocskai István főreáliskola bázisán. Az Akadémián műszaki,- híradó,-és folyamórtisztképzés folyt. Az Akadémia összesen 327 hadnagyot avatott.

Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola (1990-2000).

A Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola a Magyar Honvédség parancsnoka parancsa alapján vette fel a jeles matematikus és hadmérnök nevét. A Főiskolát egyben a magyar királyi Bolyai János Honvéd Műszaki Akadémia jogutódjának nyilvánították. A 4 éves képzés 13 szakon és 22 ágazaton folyt.

Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolai Kar.

A főiskolai kar 2000. január 1-től a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem része lett. A főiskolai kar 6 szakján 13 szakirányban folyik képzés.

Amaczi Viktor nyá. mk. alez.

EGY ELFELEJTETT ÉVFORDULÓ

2009. október elsején volt hatvan éve, hogy a Ludovika II. főcsoport főépület előtt ünnepélyes keretek között kihirdették, hogy a z eddigi nevet m. kir. Bolyai János Honvéd Műszaki Akadémia névre változtatták.

Az új Akadémia új tanárokkal, szaktisztekkel nagy változást jelentett a technikai fegyvernemek kiképzésében. A híradók részére az általános katonai tantárgyakon kívül a következő tantárgyak szerepeltek:

- Könnyű- és nehézvezeték-építés.
- Vezetékes forgalmi szolgálat.
- Készülékismeret. Katonai és postai készülékek és központok.
- Országos vezetékrendszer, géptávíró üzemszolgálat.
- Elektrotechnika, rádiótechnika.
- Rádió készülékismeret, hibaelhárítás.
- Rádió forgalmi szolgálat.
- Rádióforgalmazás a rendszeresített katonai készülékeken.

- Híradó harcászati. Fegyvernemek híradásai. Seregtestek híradásának megszervezése elhelyezésben, menetben, támadásban és védelemben. Hírközpontok telepítése és szolgálata, frekvencia elosztás, rejtjelezés. Híradó anyagi szolgálat.

A tervezett képzési idő három év lett volna, de a háború miatt az 1942-es avatás is már június 18-án, volt, majd ugyanebben az évben december hatodikán felavatták az új harmadéves évfolyamot. 1943. augusztus 20-án az összes akadémia felavatandóit a Bolyain avatták fel, majd az 1944 évben a háborús helyzet megkövetelte kitelepítés miatt Jánosházán az iskolában november 15-én avatták fel a legfelső évfolyamot.

A Németországba történt kitelepítés ideje alatt a németek fegyvernemek szerint szétbontottan helyezték el az akadémikusokat, és minden elképzelésük arra irányult, hogy őket a szovjet arcvonalra bevessék. Ezt azonban az akadémia tisztjei, mindenféle manőverezéssel megakadályozták, és olyan területre igyekeztek az egységeiket meneteltetni, ahol azokat harcokon kívül

együtt tudták tartani, és a fogságba eséstől meg tudták menteni.

A kitelepítés közben az Akadémia csapatzászlóját, melyet 1940. május 5-én avattak fel, Ausztriában St. Veit-i kisközség parókiáján a plébánosnak adták át megőrzésre, azzal, hogy amíg a szovjetek Magyarországon vannak, nem jöhet haza a zászló.

A következő plébános, Gottfried Huber atya 1990. július 16-án hozta haza közel félévszázados megőrzés után a zászlót, melyet a régi öreg bolyaisok nagy csoportja ünnepélyesen fogadott, és a Hadtörténelmi Múzeumnak adta át.

1990. december 19-én a csapatzászlót a régi bolyaisok jelenlétében ünnepélyesen a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskolának adták át, mely egyben a régi Akadémia Jogutódjaként a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola nevet kapta meg.

Az Akadémia öt éve alatt a háborús körülmények ellenére hadra fogható szakképzett műszaki, híradó és folyamőr tisztet adott a Honvédségnek, akik a Hazához hűségesen teljesítették esküjüket: „A Hazáért mindhalálig.”

Lászay János nyá. alez.

GRÓF HADIK ANDRÁS (1710-1790)

Háromszáz éve született gróf Hadik András magyar huszártábornok, császári tábornagy földbirtokos, politikus. Kisnemesi családban született a csallóközi Futakon. Élete és pályája jellemző példája annak, hogy milyen karrierlehetőségek nyíltak a 18. században a császári hadseregben a magyar nemesek számára.

Szolgálatát 1732-ben kezdte egy magyarokból szervezett huszárezredben.

A ranglétrán gyorsan haladt. 1747-ben már tábornok lett.

Részt vett az osztrák örökösödési háborúban, majd a hétéves háborúban is. 1757 októberében egy vakmerő kalandos vállalkozás során a Habsburg-porosz frontvonalától 450km-re körülzárt és megsarcolta Nagy Frigyes porosz uralkodó fővárosát, Berlint. A hosszú utat 6 nap alatt tették meg. Éjszaka vonultak, nappal rejtőzködve pihentek. Hadik zseniális megoldással a gyalogságot a huszárok mögé ültetve szállíttatta. A Berlin védelmére küldött csapatok elől sikeresen kitért. Berlin megsarcolása a történelem leghíresebb huszárcsínye volt. Tettéért a Mária Terézia Rend nagykeresztjével tüntették ki. A háború befejezése után hatalmas birtokokat és grófi rangot kapott. Számos magas szintű katonai és állami vezetői

szerepet kapott. 1764-68 között Erdély királyi biztosa és katonai főparancsnoka volt. 1772-ben a Habsburg birodalomhoz csatolt lengyel-román terület Bukovina első kormányzója lett. 1774-től tábornagy és az udvari haditanács elnöke volt.

Élete utolsó évtizedére az egész Habsburg birodalom legkiválóbb hadvezérének tekintették.

Történelmi jelentőségű tette volt, hogy az 1764 évi madéfalvi vérengzés után Moldvába menekült székelyeknek kegyelmet eszközölt ki, és az általa kormányzott Bukovinában telepített le. A bukovinai székely települések közül Hadikfalvát és

Andrásfalvát hálából róla nevezték el.

Hadik Andrásról utcát, laktanyát, katonai alakulatot, kávézót neveztek el.

<Google hírforrás szerint> Hadik András szobra a budai várnegyedben áll a Szentháromság- és az Úri utca sarkán. A közeli BME központi kollégiuma villamosmérnök hallgatói annak idején a tréfás

ballagás befejező aktusaként sokszor a felügyelő rendőrök ellenére szidóval revétlenítették Hadik lovának heréit. A kollégium azóta megszűnt, de a diplomát kézhez vett villamos mérnökök hagyományosan megkeresik a Hadik szobrot.

Amaczi Viktor nyá. mk. alez.

FLÓR FERENC (1809-1871)

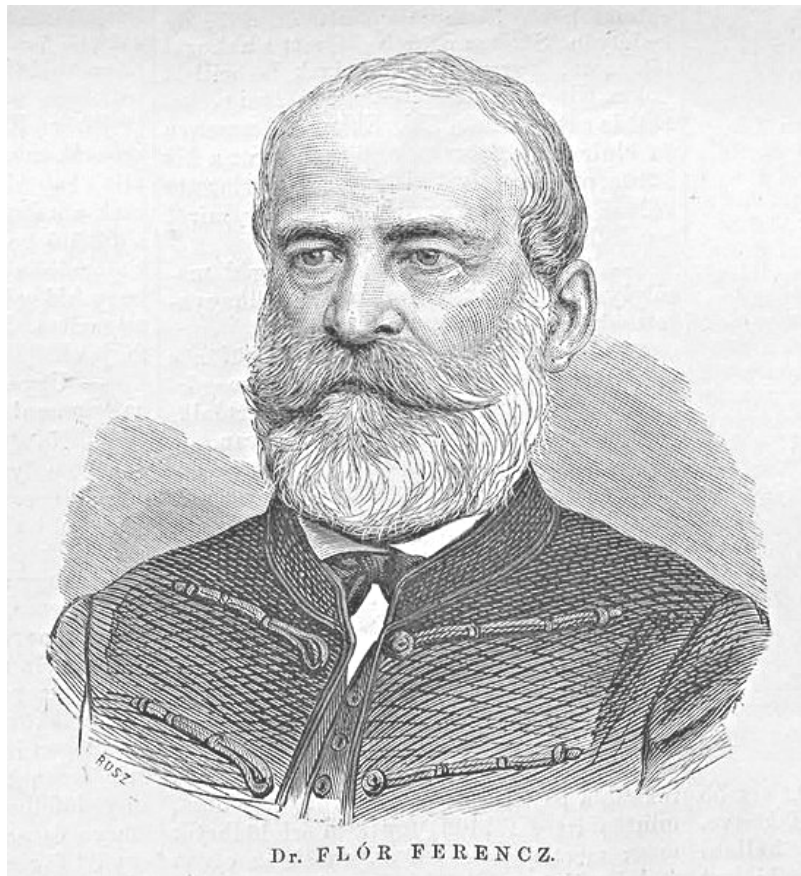
Flór Ferenc orvos, orvos szakíró, honvéd alezredes, az 1848-49-es szabadságharcban a hadügyminisztérium egészségügyi osztályának vezetője, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja.

Nagyváradon és Nagykárolyban végzett tanulmányai után 1833-ban a pesti egyetem orvostudományi karán szerzett oklevelet. Később német és osztrák egyetemeken tökéletesítette tudását. Hazatérése után Stáhly Ignác professzor tanársegéde, majd a Rókus Kórház osztályvezető főorvosa lett. 1847-től Pest város tiszti főorvosa és egyben a Rókus Kórház igazgatója volt. A világhíres fegyverletétel után másfél év börtönre és állásvesztésre ítélték. 1861-ben ismét Pest város főorvosa, de lemond és csak a kiegyezés után tér vissza. Közlekedési baleset áldozata lett.

1848 tavaszán jelentkezett a nemzetőrségbe. 1848 őszén már a honvéd hadsereg törzsorvosa. 1849-ben

alezredesként a hadügyminisztérium egészségügyi osztálya főnökének nevezték ki. Vezetése alatt fejeződött be a magyar honvédség egészségügyi szervezetének kiépítése. Számos nemzetközi viszonylatban is újnak számító módszert vezetett be. Irányítása alatt épült ki a tábori kórházak, a hátországi betegellátás rendszere. 1849 áprilisában indítványára Kossuth Zsuzsannát nevezték ki országos főápolónőnek, ennek nyomán számos női önkéntes csatlakozott. Személyes érdeme volt, hogy a dicső tavaszi hadjárat megindulásakor a honvédség korszerűen megszervezett egészségügyi szolgálattal rendelkezett. A minisztérium átszervezése után Flór Ferenc a fegyverletételig a tartalék hadtest főorvosa volt.

Amaczi Viktor nyá. mk. alez.

KIRÁNDULÁS A BUDAI VÁRNEGYEDBE (PROGRAMAJÁNLÓ A KÖZGYŰLÉSRE ÉRKEZŐ BAJTÁRSÁK RÉSZÉRE)

Az Egyesület vidéken lakó tagjainak érdemes összekapcsolni a kellemest a haszonnal. Arra gondolok, hogy amikor Budapestre utaznak, az évente kétszer megrendezett közgyűlésre, akkor

érdemes beiktatni (családtagokkal együtt is) egy kis városlátogatást.

A budai várnegyed már önmagában is megér egy budapesti utazást. Nemhiába tartották a középkori utazók Európa gyöngyszemének (a vizek Velencéje

és a síkság Firenzéje mellett) Budát, a hegyen. A közben világörökséggé lett várnegyed, azóta is gyöngyszem, az itt élőknek is megunthatatlan kaland, hiszen minden korosztálynak mást jelent, izgalmas felfedezést a kicsiknek, akik igazi ágyúkon lovagolhatnak a Hadtörténeti Múzeum előtt, kedvelt a Tóth Árpád sétány az éppen ismerkedő fiataloknak, s nagy, múltidéző beszélgetéseket régi barátoknak a macskaköves utcákon, a gázlámpák sárgás fényében. A várnegyed végigkíséri a budapestiek életét, megunthatatlan és varázslatos. Nem kell ahhoz ide

A fölállványozott Mátyás-templom

születni, hogy meghalljuk, mit mesél a Vár, amit még a XIII. században kezdett el építtetni IV. Béla, a magyarok második honalapító királya. A viharos magyar történelmet hűen tükrözi a Vár története, látott Anjou-királyokat és török szultánt, évente ostromolta erdélyi vajda, magyar király, császári tábornok, és súlyos nyomokat hagytak rajta a II. világháború harcai.

A Vár mindent túlél, miközben megőrizte az ostromok, a rablások és a köztük lévő aranykorok nyomát. A Királyi Palota –bár már régóta nem koronás főnek, hanem múzeumoknak, könyvtáraknak ad otthont- ma is fenséges és monumentális. A zárt udvaron állva meg sem lepődnénk, ha begördülne mellénk egy királyi hintó. Mesélnek a szobrok is, a palota fölépcsőjénél a turul, a magyarok mitologikus madara, amelyet a monda

szerint ide, Pannóniába vezette a magyarokat, Attila egykori földjére. Kicsit távolabb Mátyás, a legendás meshőssé emelkedett igazságosztó király, aki a reneszánszkor tudományos és művészeti központjává, Európa közepévé változtatta Budát. Látható Savoyai Jenő szobra is, aki részt vett az 1686-os ostromban, Buda visszafoglalásában a törököktől. És ha már itt járunk, feltétlenül vessünk egy pillantást a városra, világörökségi látvány. Ha eddig nem tudtuk volna, hogy mitől szerethető ez a város, akkor itt rájövünk.

A Várnegyed közepén áll a Nagyboldogasszony-templom, vagy ahogy mindenki ismeri, a Mátyás-templom. Ma már leginkább turisták sétálnak benne vagy orgonahangversenyre érkezett zenerajongók töltik meg a padjait, ám valamikor királyokat koronáztak itt. I. Ferenc Józsefet és feleségét, Erzsébetet, a magyarok Sissy-jét Liszt Ferenc Koronázási miséjének akkordjaira vagy az utolsó magyar királyi párt, IV. Károlyt és Zita királynét. A Mátyás-templom egyben kegyhely is, a bizonyos 1686-os ostrom alatt a törökök főmecsetben imádkoztak, amikor hatalmas robbanás döntötte le a falat, amely mögül előbukkant Szűz Máriának, a Magyarok Nagyasszonyának szobra. Állítólag a török várvédőket erre olyan babonás félelem szállta meg, hogy nem tudták tovább védeni a várat, ami még aznap este a keresztények kezére került.

Nem csak a korok változnak a Várnegyedben,

*Görgey Artúr lovas szobra
a Budai várban*

hanem a hangulatok is, egy igazi békebeli krémes a Ruszwurmban (ez a specialitása) csak néhány lépésnyire van a Cafe Miró fiatalos koktéjlaitól, vagy egy romantikus, zongoramuzsikával kísért estétől a Cafe Pierrot-ban. A Hilton szálló dominikánus udvarában szabadtéri rendezvényekre, színi előadásokra foglalhatunk jegyet. A Vár megközelítésére ne használjuk személyautónkat, mert az autók ki vannak tiltva. Használjuk viszont a

„Felmegyünk a Várba?” – aki Budapesten él, annak az életéhez hozzátartozik ez a mondat. Hiszen benne van a történelmünk, a kultúránk és persze benne vannak a saját kis emlékeink is múzeumokról, sétákról, kávéházakról. Úgyhogy mi mást is válaszolhatnánk: „Hát persze”.

Tisztelt vidéken élő bajtársak, ha valamelyik közgyűlés után nem rohantok azonnal haza a családotokhoz, hanem inkább egy-két órát szívesen

Sándor palota - A Magyar Köztársaság elnökének hivatala

BKV kis várbuszait, vagy az ország 0. kilométere mellől induló siklót. Persze sétálhatunk nagyokat a macskaköves utcákon, vagy beülhetünk egy igazi konflisba, valódi lovakkal, valódi kocsissal, hogy megnézzük a Halászbástyát a kis tornyaival, a köztársasági elnök hivatalának helyt adó Sándor-palotát a déli zenés őrsváltással, vagy a Mária Magdolna-tornyot, mögötte a XIII. századi romkerttel.

eltölnének a budai vár nevezetességeivel (akár családtagjaitokkal együtt is), akkor én vállalom az idegen vezetést. Ezek után csak egy kérdés maradt! „Felmegyünk a Várba?”

Soós Tamás nyá. alez.

MÁRCIUS 15-I ÜNNEPSÉG A NEMZETI SÍRKERTBEN

2010. március 12-én a Puskás Tivadar Távközlési Technikum és a kistarcsai Flór Ferenc Egészségügyi Szakközépiskola (lásd keretes cikkünk) és Gimnázium közösen rendhagyóan bensőséges, hazafias megemlékezést tartott az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 162. évfordulójára a Nemzeti Sírkertben.

A kialakult gyakorlatnak megfelelően Egyesületünk képviseltette magát a rendezvényen, koszorút helyeztünk el a Kossuth-mauzóleumnál és a diákok csoportjaihoz csatlakozva megtekintettük a kijelölt síremlékeket.

Az ünneplés – zord időjárási körülmények között – a nagy számban összegyűlt diákok és meghívottak részvételével a Kossuth-mauzóleum előtti téren kezdődött. Dr. Horváth László igazgató úr rövid megnyitója és a himnusz elhangzása után az ünnepi beszédet dr. Grósz Andor o. ddtbk., az ÁEK katonai főigazgató helyettese tartotta. Ezt követően Petőfi Sándor: *A szabadsághoz* című versét Klecsány Rebeka tanuló szavalta, majd koszorút helyezett el Némedi János a CENTROSZET ügyvezetője, valamint dr. Lindner Miklós nyá. altbgy., Egyesületünk elnöke és dr. Grósz Andor o. ddtbk.

Dr. Flór Ferenc síremléke

Ezt követően meglátogattuk a következő sírokat:

1. Kossuth-mauzóleum 2. Vetter Antal 3. Ganz Ábrahám 4. Noszlopy Gáspár 5. Szacsvai Imre 6. 1848-49-ben szolgált honvédek
Dessewffy Dénes
Beniczky Lajos
Wierzbicki Login | <ol style="list-style-type: none"> 7. Honvédtábornokok özvegyei
Csernovics Emília – Damjanich özvegye
Reviczky Mária – Lázár özvegye
Belinszka Violetta – Schweidel özvegye 8. Klapka György 9. Irinyi Dániel 10. Erkel Ferenc 11. Trefort Ágoston |
|--|---|

Gróf Battyányi Lajos síremléke

12. Deák-mauzóleum
13. Clark Ádám
14. Táncsics Mihály
15. Vajda János
16. Egressy Béni
17. Jókai Mór
18. Petőfi család
19. Görgey Artúr
20. Vörösmarty Mihály
21. Arany János
22. Flór Ferenc
23. Batthyány-mauzóleum

A síroknál a két iskola egy-egy diákja ismertette a nevezetes személyek életútját és kapcsolódását a szabadságharc eseményeihez.

Sok, eddig nem hallott információval és történettel gazdagodtunk, illetve kevésbé ismert személyek életébe kaptunk bepillantást.

Flór Ferenc sírjánál koszorút helyezett el Lukács Judit, a Flór Ferenc Egészségügyi Szakközépiskola és Gimnázium igazgatója és dr. Grósz Andor o. dtbk.

Klapka György sírja

Kossuth-mauzóleum

A temetői körséta és a megemlékezések a Batthyány-mauzóleum előtti téren fejeződtek be. Itt először dr. Fónagy Zoltán történész mondott beszédet, amit Juhász Gyula: *Vértanúink* című verse követett, Sándor Zsófia tanuló tolmácsolásában. Végül koszorút helyezett el a Batthyány-mauzóleumnál Lukács Judit és dr. Horváth László, a két iskola igazgatója.

A tartalmas és színvonalas ünnepség a szózat hangjaival zárult.

Bodnár Gyula nyá. alez.

AZ ELNÖKSÉG ÜLÉSEIRŐL

2010. január 15.

A Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület elnöksége megtartotta 2010-ben első ülését. Az ülésen az elnökség az alábbi napirendeket tárgyalta meg:

1. Tájékoztató az előző ülés óta végzett munkáról.
2. A 2010. évi munka-feladat- és pénzügyi terv megvitatása első olvasatban.
3. A NCA 2010. évi pályázaton való indulás és a pályázat adatainak megbeszélése.

4. A tavaszi Közgyűlés (2010. március 26. 10.00) előkészítésének megkezdése.
 - Jelölő bizottság elnöke, tagjai (javaslat megbeszélése);
 - További előkészítési feladatok (Puskás Híradó anyagai, napirend előzetes, határidők és felelősök meghatározása).
5. A következő elnökségi ülésig terjedő időszak feladatai egyeztetése
6. Egyéb:
 - 2010. évi elismerések átgondolása, a márc. 15.-i elismerési javaslatról döntés.
 - BEOSZ KMO Régióvezető levelében javasoltak megbeszélése, válaszlévi tartalmának megfogalmazása

Az elnökség feladatait elvégezte, meghatározta az egyes napirendi pontokhoz kapcsolódó feladatokat, határidőket és felelősöket.

2010. február 19.

Az elnökség ezen az ülésén az alábbi témákat tárgyalta meg:

1. Az Elnökség tagjai tájékoztatója az előző ülés óta végzett munkáról:
2. 2010. évi munka-feladat- és pénzügyi terv megvitatása, a közgyűlés elé kerülő változat elfogadása. Kiemelten a 2009. évi gazdálkodási elszámolás és a 2010. évi pénzügyi terv.

3. A tavaszi Közgyűlés (2010. március 26. 10.00) előkészítésének megkezdése.
 - Napirend eldöntése.
 - Az előkészítés részletes feladatai, felelősök, határidők stb.
4. A tisztújító közgyűlés javasolt jelölő bizottságának tervezett feladatai, a javasolt jelölő bizottsági elnök elgondolásának megbeszélése.
5. A következő elnökségi ülésig terjedő időszak feladatai egyeztetése.

Az elnökség részletesen tárgyalta a napirendeket, és meghatározta a feladatokat, kijelölte a végrehajtásért felelős elnökségi tagokat. Kiemelten foglalkozott az NCA ellenőrzéssel és a 2010. évi NCA pályázat befogadásával, továbbá a tavaszi közgyűlés előkészítésének feladataival.

2010. március 4. „operatív” ülés

Az elnökség, a kialakult gyakorlatának megfelelően egy témával, a tavaszi közgyűlés előkészítésének helyzetét és további feladatait tárgyalta meg. A beszámoló alapján pontosításokról döntött és meghatározta a további feladatok végrehajtóit.

Az elnökség soros ülését lapzárta után (március 19-én tartotta) meg.

Ügyvezető alelnök

Puskás Híradó

a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület kiadványa
készült 120 példányban

Kiadja:	Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület 1143 Budapest, Stefánia út 34. Postacím: 1438 Budapest, Pf. 371.
Felelős kiadó:	Dr. Lindner Miklós
Szerkesztő:	Amaczi Viktor
Olvasó szerkesztő:	Dr. Horváth László
Tipográfiai szerkesztő:	Hajzer György
Rovatvezetők:	Majercsik Tibor (szervezeti élet) B. Nagy Péter (tudomány és technika) Lászlai János (katonai múltunk) Szepezdi Dezső (társadalmi és katonai kapcsolatok)